

EUROOPA KOHTU OTSUS
14. detsember 1995*

Kapitali liikumine – Kolmandad riigid – Liikmesriigi luba raha ümberpaigutamiseks pangatähtedena

Liidetud kohtuasjades C-163/94, C-165/94 ja C-250/94,

mille esemeks on Euroopa Kohtule EÜ asutamislepingu artikli 177 alusel esitatud Juzgado Central de lo Penal de la Audiencia Nacional'i (Hispaania) eelotsusetaotlus nimetatud kohtus pooleliolevates kriminaalasjades

Lucas Emilio Sanz de Lera,

Raimundo Díaz Jiménez'i,

Figen Kapanoglu

süüdistuses eelotsuse tegemiseks EÜ asutamislepingu artikli 73b, artikli 73c lõike 1 ja artikli 73d lõike 1 punkti b tõlgendamise küsimuses,

EUROOPA KOHUS

koosseisus: president G. C. Rodríguez Iglesias, kodade esimehed C. N. Kakouris ja G. Hirsch, kohtunikud G. F. Mancini, F. A. Schockweiler, P. J. G. Kapteyn (ettekandja), C. Gulmann, J. L. Murray, P. Jann, H. Ragnemalm ja L. Sevón,

kohtujurist: G. Tesauro,

kohtusekretär: vanemametnik D. Louterman-Hubeau,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

– Ministerio Fiscal (C-250/94), esindaja: Florentino Orti Ponte, Fiscal de la Audiencia Nacional,

– Hispaania valitsus, esindajad: ühenduse õiguse ja asutustevahelise koordineerimise peadirektor Alberto José Navarro González ja riiklik esindaja Euroopa õiguse asjade talitusest Miguel Bravo-Ferrer Delgado,

– Belgia valitsus (C-163/94 ja C-165/94), esindaja: välisministeeriumi õigustalituse haldusdirektor Jan Devadder,

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

– Prantsusmaa valitsus, esindajad: välisministeeriumi õigusosakonna talituse asejuhataja Edwige Belliard ja sama osakonna talituse juhataja Catherine de Salins ning sama osakonna välisasjade sekretär Philippe Martinet,

– Portugali valitsus (C-163/94 ja C-165/94), esindajad: välisministeeriumi Euroopa ühenduse asjade osakonna õigustalituse juhataja Luis Fernandes ja Portugali Panga õigusosakonna nõunik Jorge Santos,

– Euroopa Ühenduste Komisjon, esindaja: õigustalituse ametnikud Blanca Rodríguez Galindo ja Hélène Michard,

arvestades kohtuistungil ettekannet,

olles 11. juuli 1995. aasta kohtuistungil ära kuulanud suulised märkused, mille esitasid Hispaania valitsus, esindaja: Miguel Bravo-Ferrer Delgado, ja komisjon, esindaja: Blanca Rodríguez Galindo,

olles 19. septembri 1995. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

[...]

Põhjendused

1. Audiencia Nacional (ülemkohus) esitas 24. ja 26. mai ning 1. juuli 1994. aasta määrustega, mis saabusid Euroopa Kohtusse vastavalt sama aasta 16. ja 17. juunil ning 13. septembril, EÜ asutamislepingu artikli 177 alusel eelotsuse küsimused EÜ asutamislepingu artikli 73b, artikli 73c lõike 1 ja artikli 73d lõike 1 punkti b tõlgendamise kohta.

2. Need küsimused kerkisid kolme kriminaalasja raames. Kohtuasjas C-163/94 peeti 27. oktoobril 1993 Prantsusmaal kinni Hispaanias elav Hispaania kodanik Lucas Emilio Sanz de Lera, kes sõitis parajasti oma autoga Genfi (Šveitsi). Kuigi ta kinnitas, et tal ei ole midagi deklareerida, otsisid Prantsusmaa ametnikud tema sõiduki läbi ja avastasid sellest 19 600 000 Hispaania peseetat pangatähtedes.

3. Kohtuasjas C-165/94 viibis Suurbritannias elav Hispaania kodanik Raimundo Díaz Jiménez 28. oktoobril 1993 Madridi Barajase lennujaamas, kus ta pidi minema Zürichisse (Šveits) sõitvale lennukile, ümberistumisega Londonis. Rahvusvaheliste lendude terminali turvakontrollis leiti tema portfelist 30 250 000 Hispaania peseetat pangatähtedes.

4. Viimases kohtuasjas C-250/94 vahistasid politseiametnikud 10. mail 1993 Madridi Barajase lennujaamas Hispaanias elava Türgi kodaniku Figen Kapanoglu, kes oli

minemas **Istanbuli** (Türgi) lennule, kaasas 11 998 000 Hispaania peseeta suurune summa pangatähtedes.

5. Et Hispaania ametiasutustelt ei olnud taotletud nende summade eksportimiseks luba, algatati Hispaania kohtutes nende kolme kinnipeetu suhtes kriminaalasjad.

6. 20. detsembri 1991. aasta välisriikidega tehtavaid majandustehinguid käsitleva kuningliku dekreeedi nr 1816 artikli 4 lõike 1 järgi tuleb peseetades või välisvaluutas müntide, pangatähtede ja esitajatšekkide eksportimisel esitada eelnev deklaratsioon, kui summa ületab 1 000 000 peseetat inimese ja reisi kohta, ning hankida eelnev ametiasutuse luba, kui summa ületab 5 000 000 peseetat inimese ja reisi kohta.

7. Selle dekreeedi artikli 4 lõike 1 sõnastust muudeti 15. jaanuari 1993. aasta kuningliku dekreeediga nr 42, mis kujutab endast eelotsusetaotluse esitanud kohtu arvates kõigest tehnilist parandust.

8. Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et enne, kui saab tuvastada 10. detsembri 1979. aasta seaduses nr 40 (valuutatehingute järelevalve õigusliku korra kohta, muudetud 16. augusti 1983. aasta põhiseaduse rakendamise seadusega nr 10) kirjeldatud võimaliku kriminaalõigusrikkumise, tuleb otsustada, kas kuningliku dekreeedi nr 1816 artikli 4 lõige 1 on ühenduse õiguse seisukohast kehtiv.

9. Lisaks rõhutab ta, et erinevalt kohtuasjadest Bordessa jt (23. veebruari 1995. aasta kohtuasjad C-358/93 ja C-416/93, EKL 1995, lk I-361), mis käsitlesid kapitali ekspordi liikmesriikide vahel, on käesoleval juhul tegemist kapitali liikumisega liikmesriigi ja kolmanda riigi vahel. Eelotsusetaotluse esitanud kohus mainib siiski, et 1. jaanuaril 1994 jõustus asutamislepingu artikkel 73b, milles on silmas peetud ka kapitali liikumist liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel.

10. Selles osas tuleb märkida, et eespool viidatud kohtuotsuses Bordessa jt sedastas Euroopa Kohus, et eelneva loa nõudmine müntide, pangatähtede või esitajatšekkide eksportimisel on vastuolus nõukogu 24. juuni 1988. aasta direktiivi 88/361/EMÜ (asutamislepingu artikli 67 rakendamise kohta, EÜT L 178, lk 5, ELT eriväljaanne 10/01, lk 10) artiklitega 1 ja 4, kuid eelneva deklaratsiooni nõudmine nende toimingute puhul ei ole nimetatud artiklitega vastuolus.

11. Selles olukorras peatas eelotsusetaotluse esitanud kohus menetluse ja esitas nendes kolmes kohtuasjas järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas liikmesriigi õigusnormid, millega nõutakse müntide, pangatähtede või esitajatšekkide eksportimisel eelneva deklaratsiooni esitamist, kui eksporditav summa ületab 1 000 000 peseetat, ning haldusametuse eelneva loa hankimist, kui eksporditav summa ületab 5 000 000 peseetat, ning karistatakse nende nõuete rikkumise eest kriminaalkaristustega, mille hulka võib kuuluda vabadusekaotus, on kooskõlas Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 73b lõigetega 1 ja 2 koostoimes sama lepingu artikli 73c lõikega 1 ja artikli 73d lõike 1 punktiga b?

2. Kas juhul, kui vastus esimesele küsimusele on eitav, võib asutamislepingu artiklile 73b tugineda vaidluses Hispaania riigiga liikmesriigi kohtutes või kas need kohtud võivad seda kohaldada omal algatusel ja jätta kohaldamata sellega vastuolus olevad siseriiklikud õigusnormid?”

12. Presidendi 27. juuni 1994. aasta määrusega liideti Euroopa Kohtu kodukorra artikli 43 alusel kohtuasjad C-163/94 ja C-165/94 kirjalikuks ja suuliseks menetlemiseks ning kohtuotsuse tegemiseks. Presidendi 6. juuni 1995. aasta määrusega liideti liidetud kohtuasjad C-163/94 ja C-165/94 ning kohtuasi C-250/94 suuliseks menetlemiseks ja kohtuotsuse tegemiseks.

13. Et nende kolme kohtuasja asjaolud leidsid aset enne 1. novembrit 1993, mil jõustus Euroopa Liidu leping, ja enne 1. jaanuari 1994, mil jõustusid õigusnormid, mida eelotsusetaotluse esitanud kohus palub tõlgendada, väljendas Prantsusmaa valitsus kahtlust, kas neid kohaldatakse nende kolme kohtuasjas asjaolude suhtes. Ta arvab, et käesoleval juhul on asjakohased üksnes direktiivis 88/361 sätestatud õigusnormid.

14. Eelotsusetaotlusest selgub siiski, et liikmesriigi kohus pidas vajalikuks küsida Euroopa Kohtult, kuidas tõlgendada asutamislepingu artikleid 73b–73d, sest siseriiklikus õiguses tunnustatud kõige soodsama kriminaalseaduse tagasiulatuva jõu põhimõtte muudab kohaldamatuks siseriiklikud õigusnormid, mille kehtivuse ajal kriminaalõigusrikkumised toime pandi, kui need õigusnormid osutuvad artiklitega 73b–73d vastuolus olevaks.

15. Seega tuleb esitatud küsimustele vastata, võttes arvesse, et seda, kas otsuse tegemiseks on vaja Euroopa Kohtu eelotsust ja kas Euroopa Kohtule esitatud küsimused on asjakohased, peab otsustama liikmesriigi kohus.

Esimene küsimus

16. Selles küsimuses soovib liikmesriigi kohus sisuliselt teada, kas õigusnormid, millega nõutakse müntide, pangatähtede või esitajatšekkide eksportimisel eelnevat luba või deklaratsiooni ning mille kohaselt kaasnevad selle nõude rikkumisega kriminaalkaristused, on vastuolus asutamislepingu artikli 73b lõigete 1 ja 2, artikli 73c lõike 1 ja artikli 73d lõike 1 punktiga b.

17. Mis puudutab kõigepealt asutamislepingu artikli 73b lõiget 2, siis tuleb märkida, et eelotsusetaotluste põhjal ei vasta kõnesolev pangatähtede eksport kaubavahetuse või teenuste osutamise seotud maksetele. Järelikult ei saa neid ümberpaigutusi pidada makseteks artikli 73b lõike 2 tähenduses.

18. Seega tuleb niisuguseid õigusnorme nagu käesoleval juhul vaadelda ainult asutamislepingu artikli 73b lõike 1, artikli 73d lõike 1 punkti b ja artikli 73c lõike 1 seisukohast.

Artikli 73b lõige 1 ja artikli 73d lõike 1 punkt b

19. Kõigepealt tuleb märkida, et asutamislepingu artikli 73b lõikega 1 viidi ellu liikmesriikidevahelise ning liikmesriikide ja kolmandate riikide vahelise kapitali liikumise

liberaliseerimine. Selleks on nimetatud lõikes sätestatud, et asutamislepingu 4. peatüki „Kapital ja maksed” sätete kohaselt keelatakse kõik kapitali liikumise piirangud liikmesriikide vahel ning liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel.

20. Seejärel tuleb täpsustada, et asutamislepingu artikli 73d lõike 1 punkti b järgi ei mõjuta artikli 73b lõike 1 sätted liikmesriikide õigust „võtta kõiki vajalikke meetmeid, et takistada siseriiklike õigusnormide rikkumist, eriti maksustamise ja rahaasutuste usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalve alal, või kehtestada kapitali liikumise deklareerimise kord haldamiseks vajalike või statistiliste andmete saamiseks, või võtta meetmeid, mis on õigustatud avaliku korra või julgeoleku seisukohalt”.

21. Asutamislepingu artikli 73d lõike 3 järgi ei tohi need meetmed ja kord „kujutada endast suvalise diskrimineerimise vahendit ega varjatud piirangut kapitali [...] vabale liikumisele artikli 73b tähenduses”.

22. Eespool viidatud kohtuotsuse Bordessa jt punktides 21 ja 22 selgub, et artikli 73d lõike 1 punktis b on silmas peetud ka mõningate õigusnormide takistamiseks hädavajalikke ja direktiivi artikli 4 lõikega 1 lubatud meetmeid, eelkõige meetmeid, mis puudutavad maksukontrolli tõhusust ja võitlust ebaseadusliku tegevusega, näiteks maksupettuse, rahapesu, uimastikaubanduse ja terrorismiga.

23. Seega tuleb analüüsida, kas eelneva loa või deklaratsiooni nõue on müntide, pangatähtede või esitajatšekkide eksportimisel silmas peetud eesmärkide kaitsmiseks vajalik ning kas neid eesmärke ei ole võimalik saavutada kapitali vaba liikumist vähem piiravate meetmetega.

24. Nagu Euroopa Kohus tuvastas juba eespool viidatud kohtuotsuse Bordessa jt punktis 24, on loanõudel valuutaeksporti peatav mõju ja sellega nõutakse igal juhtumil eraldi haldusasutuse heakskiitu, mida tuleb taotleda spetsiaalse avaldusega.

25. Niisuguse nõudega seatakse seega kapitali vaba liikumise õiguse kasutamine sõltuvusse haldusasutuse kaalutlusest ja võidakse niisiis muuta see vabadus näiliseks (vt eespool viidatud kohtuotsust Bordessa jt, punkt 25, ning 31. jaanuari 1984. aasta otsust liidetud kohtuasjades 286/82 ja 26/83: Luisi ja Carbone vs. Ministero del Tesoro, EKL 1984, lk 377, punkt 34).

26. Sellest nõudest tingitud kapitali vaba liikumise piirangu võib siiski kõrvaldada, kahjustamata sellega nende õigusnormide eesmärkide saavutamist.

27. Nagu komisjon on õigesti rõhutanud, piisab nimelt sellest, kui kehtestada adekvaatne deklareerimise süsteem, mille puhul on võetud arvesse kavandatud toimingute laadi ja deklarandi isikut ning millega kohustatakse pädevaid asutusi deklaratsiooni kiiresti läbi vaatama ja võimaldatakse neil vajaduse korral viia õigel ajal läbi uurimine, mis võib osutada vajalikus, et teha kindlaks, kas tegemist on kapitali ebaseadusliku liikumisega, ning määrata vajalikud karistused siseriiklike õigusnormide rikkumise korral.

28. Seega ei peataks niisugune deklareerimise süsteem vastupidi eelneva loa nõudele toimingut, vaid võimaldaks liikmesriigi ametiasutustel siiski avaliku korra kaitsmise eesmärgil teha tõhusa kontrolli, millega takistatakse riigi õigusaktide rikkumist.

29. Mis puudutab Hispaania valitsuse argumente, mille kohaselt võimaldab ainult loa nõudmise süsteem kriminaalõigusrikkumist kindlaks teha ja kriminaalkaristusi määrata, siis tuleb märkida, et niisugused kaalutlused ei saa igal juhul õigustada ühenduse õigusega vastuolus olevate meetmete säilitamist.

30. Sellest tuleneb, et õigusnormid, millega nõutakse müntide, pangatähtede või esitajatšekkide eksportimisel eelnevat luba, on vastuolus asutamislepingu artikli 73b lõike 1 ja artikli 73d lõike 1 punktiga b, kuid eelneva deklaratsiooni nõue niisuguse toimingu puhul ei ole nendega vastuolus.

EÜ asutamislepingu artikli 73c lõige 1

31. Seejärel tuleb analüüsida, kas niisugused siseriiklikud õigusnormid nagu käesoleval juhul kuuluvad asutamislepingu artikli 73c lõike 1 kohaldamisalasse, mille kohaselt ei takista „artikli 73b sätted [...] kohaldamast kolmandate riikide suhtes 31. detsembril 1993 siseriikliku või ühenduse õiguse järgi kehtivaid piiranguid, mis käsitlevad kapitali liikumist kolmandatesse riikidesse või kolmandatest riikidest seoses otseinvesteeringutega – kaasa arvatud investeeringud kinnisvarasse –, asutamisega, finantsteenuste osutamisega või väärtpaberite lubamisega kapitaliturgudele”.

32. Selles osas tuleb kõigepealt märkida, et niisuguseid õigusnorme nagu käesoleval juhul kohaldatakse müntide, pangatähtede või esitajatšekkide eksportimise suhtes.

33. Maksevahendite füüsilist eksportimist ei saa aga iseenesest pidada kapitali liikumiseks seoses otseinvesteeringutega – kaasa arvatud investeeringud kinnisvarasse –, asutamisega, finantsteenuste osutamisega või väärtpaberite lubamisega kapitaliturgudele.

34. Seda tõdemust kinnitab muide direktiivi 88/361 I lisas esitatud kapitali liikumise nomenklatuur, milles kapitali ümberpaigutused on liigitatud kategooriasse „Finantsvara füüsiline import ja eksport” (XII kategooria), samal ajal kui asutamislepingu artikli 73c lõikes 1 loetletud toimingud on esitatud selle nomenklatuuri teistes kategooriates.

35. Lisaks kohaldatakse niisuguseid õigusnorme nagu käesoleval juhul üldiselt igasuguse müntide, pangatähtede või esitajatšekkide ekspordi suhtes, ka niisuguse suhtes, mis ei ole kolmandates riikides seotud otseinvesteeringutega – kaasa arvatud investeeringud kinnisvarasse –, asutamisega, finantsteenuste osutamisega või väärtpaberite lubamisega kapitaliturgudele.

36. Sellest tuleneb, et niisugused siseriiklikud õigusnormid nagu käesoleval juhul ei kuulu asutamislepingu artikli 73c lõike 1 kohaldamisalasse.

37. Et asutamislepingu artikliga 73c on selles nimetatud tingimustel ja vaatamata artikli 73b lõikes 1 sätestatud keelule siiski lubatud mõned kapitali liikmesriikide ja kolmandate riikide vahelise liikumise piirangud, on liikmesriikidel õigus kontrollida

asjaomaste tehingute või ümberpaigutuste laadi ja seda, kas need tegelikud toimingud, tagamaks, et niisuguseid ümberpaigutusi ei kasutata kapitali liikumiseks, mis on just artikliga 73c lubatud piirangute esemeks (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsust Luisi ja Carbone, punktid 31 ja 33).

38. Selles osas tuleb märkida, et eelnev deklaratsioon, millel on vajalik teave kavandatud toimingu laadi, samuti deklarandi isiku kohta, võimaldaks liikmesriikidel kontrollida kolmandatesse riikidesse eksporditud maksevahendite tegelikku kasutamist, takistamata liberaliseeritud kapitali liikumist, ning tagada nõnda asutamislepingu artikliga 73c lubatud võimalike kapitali liikumise piirangute järgimine.

39. Sellest tulenevalt peab esimesele küsimusele vastama, et siseriiklikud õigusnormid, millega nõutakse müntide, pangatähtede või esitajatšekkide ekspordimisel üldiselt eelnevat luba, on vastuolus asutamislepingu artikli 73b lõike 1 ja artikli 73d lõike 1 punktiga b, kuid eelneva deklaratsiooni nõue niisuguse toimingu puhul ei ole nendega vastuolus. Sellised õigusnormid ei kuulu asutamislepingu artikli 73c lõike 1 kohaldamisalasse.

Teine küsimus

40. Selles küsimuses soovib liikmesriigi kohus teada, kas asutamislepingu artikli 73b lõikele 1 saab tugineda liikmesriigi kohtus ja kas see võib tuua kaasa sellega vastuolus olevate siseriiklike normide kohaldamata jätmise.

41. Kohe alguses tuleb märkida, et asutamislepingu artikli 73b lõikes 1 on sätestatud selge ja tingimusteta keeld, mille puhul ei ole vaja mingit rakendusmeetet.

42. Seejärel tuleb rõhutada, et sõnade „käesoleva peatüki sätete kohaselt” kasutamine artiklis 73b tähendab, et järgnev kehtib kogu selle peatüki kohta. Seda õigusnormi tuleb seega tõlgendada selles kontekstis.

43. Kõigepealt tuleb tõdeda, et asutamislepingu artikli 73d lõike 1 punktis b ette nähtud erandi kohaldamist võib kohus kontrollida, nii et liikmesriigi võimalus sellele tugineda ei välista, et asutamislepingu artikli 73b lõige 1, milles on sätestatud kapitali vaba liikumine liikmesriikide vahel ning liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel, annab üksikisikutele õigusi, mille tagamist nad võivad kohtus nõuda ning mida liikmesriikide kohtud peavad kaitsma.

44. Mis puudutab artikli 73c lõikes 1 sätestatud erandit, mis näeb ette selliste 31. detsembril 1993 siseriikliku või ühenduse õiguse järgi kehtivate piirangute kohaldamise kolmandate riikide suhtes, mis käsitlevad selles loetletud kapitali kolmandatesse riikidesse või kolmandatest riikidest liikumise kategooriaid, siis tuleb tõdeda, et see on sõnastatud täpselt, nii et ei jäta liikmesriikidele või ühenduse seadusandjale mingit kaalutlusõigust ei kuupäeva osas, mil piirangud võisid eksisteerida, ega kapitali liikumise kategooriate osas, mille suhtes võidakse piiranguid kehtestada.

45. Tuleb lisada, et nõukogule asutamislepingu artikli 73c lõikega 2 antud õigus võtta vastu meetmeid puudutab üksnes kapitali kolmandatesse riikidesse või kolmandatest riikidest liikumise kategooriaid, mis on selles loetletud.

46. Nende meetmete vastuvõtmine ei ole ka tingimus, mis peab asutamislepingu artikli 73b lõikes 1 sätestatud keelu rakendamiseks täidetud olema, sest see norm puudutab piiranguid, mis ei kuulu asutamislepingu artikli 73c lõike 1 kohaldamisalasse.

47. Sellest järeldeb, et see erand ei saa takistada asutamislepingu artikli 73b lõikel 1 andmast üksikisikutele õigusi, mille tagamist nad võivad kohtus nõuda.

48. Järelikult tuleb teisele küsimusele vastata, et asutamislepingu artikli 73b lõikele 1 koostoimes artikliga 73c ja artikli 73d lõike 1 punktiga b saab tugineda liikmesriigi kohtus ja need võivad tuua kaasa nendega vastuolus olevate siseriiklike normide kohaldamata jätmise.

Kohtukulud

49. Euroopa Kohtule märkusi esitanud Hispaania, Belgia, Prantsusmaa ja Portugali valitsuse ning Euroopa Ühenduste Komisjoni kohtukulusid ei hüvitata. Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus liikmesriigi kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse nimetatud kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes

EUROOPA KOHUS,

vastuseks Juzgado Central de lo Penal de la Audiencia Nacional'i 24. ja 26. mai ning 1. juuli 1994. aasta määrustega esitatud eelotsuse küsimustele, otsustab:

1. Siseriiklikud õigusnormid, millega nõutakse müntide, pangatähtede või esitajatšekkide eksportimisel üldiselt eelnevat luba, on vastuolus EÜ asutamislepingu artikli 73b lõike 1 ja artikli 73d lõike 1 punktiga b, kuid eelneva deklaratsiooni nõue niisuguse toimingu puhul ei ole nendega vastuolus. Sellised õigusnormid ei kuulu asutamislepingu artikli 73c lõike 1 kohaldamisalasse.

2. Asutamislepingu artikli 73b lõikele 1 koostoimes artikliga 73c ja artikli 73d lõike 1 punktiga b saab tugineda liikmesriigi kohtus ja need võivad tuua kaasa nendega vastuolus olevate siseriiklike normide kohaldamata jätmise.

Rodríguez Iglesias

Kakouris

Hirsch

Mancini

Schockweiler

Kapteyn

Gulmann

Murray

Jann

Ragnemalm

Sevón

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 14. detsembril 1995 Luxembourgis.

Kohtusekretär

President

R. Grass

G. C. Rodríguez Iglesias